

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Extra inzet GGD voor vergunninghouders
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van de Bestuurscommissie Gezondheid
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	D. Fokkema
Auteur	M. de Graaf
Bijlagen	1. Notitie taken publieke gezondheid vergunninghouders 2. Overzicht bijdragen gemeenten 1 ^e halfjaar 2016
Vergaderdatum	8 december 2016
Agendapunt	4

Conceptbesluit

1. In te stemmen met de extra inzet van de GGD ten behoeve van de uitvoering taken publieke gezondheid voor vergunninghouders;
2. Overeenkomstig de landelijke berekeningen ten behoeve van het uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom het dagelijks bestuur te adviseren voor de extra inzet van de GGD gemiddeld een bedrag van € 359,- per gehuisveste vergunninghouder beschikbaar te stellen voor 2017.
3. Het dagelijks bestuur te adviseren voor de totale kosten 2017 uit te gaan van het aantal te huisvesten vergunninghouders conform het door de regietafel Fryslân op te stellen overzicht (naar verwachting medio december bekend) en de definitieve kosten bij de jaarrekening 2017 te verrekenen op basis van het werkelijk aantal gehuisveste vergunninghouders.

Inleiding

Vanaf de zomer van 2015 kent Europa, en dus ook Nederland, een verhoogde instroom van asielzoekers. Het Rijk heeft als gevolg van de verhoogde asielinstroom in 2015 en 2016 extra middelen vrijgemaakt voor de eerstejaarsopvang van asielzoekers. In totaal betreft dit voor de jaren 2015-2017 een bedrag van € 353 miljoen voor vergunninghouders. Dit bedrag kan door gemeenten worden gebruikt voor de dekking van de kosten voor inspanningen op gebieden van werk/integratie, zorg en onderwijs. Het bedrag zal worden uitgekeerd volgens de formule 'geld volgt vergunninghouder'. De middelen zijn vrij besteedbaar.

Voor de publieke gezondheid voor vergunninghouders in gemeenten zijn extra middelen nodig door onderstaande zaken:

- de beleidscontext van het Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom: "blijven is meedoen", waarbij is gesteld: "het is in ieders belang om alert te zijn voor mogelijke gezondheidsrisico's en indien nodig snel en preventief te kunnen ingrijpen";
- korter verblijf in de centrale opvang en dus snelle doorstroom naar gemeenten;
- de middelen voor gezondheidsbevordering in COA opvang zijn gereduceerd;
- de tolkenvergoeding buiten de COA opvang is afgeschaft;
- veranderde verantwoordelijkheden van gemeenten vanwege de decentralisaties en de transformaties waarbij meer accent is komen te liggen op preventie.

Gezondheidsbevordering en preventie zijn van groot belang om de gezondheid van vergunninghouders te bevorderen en eventuele gezondheidsrisico's op de korte en de langere termijn te verkleinen. Er zijn extra middelen nodig voor:

- Uitvoeren van de JGZ, infectieziektebestrijding en gezondheidsbevordering;
- Inzetten van professionele tolken;
- Versterken van preventienetwerken;
- Monitoring en evaluatie;
- Versterken van de deskundigheid van professionals.

Beoogd effect

De gezondheid van vergunninghouders bevorderen en eventuele gezondheidsrisico's op de korte en lange termijn te verkleinen opdat ze zo snel mogelijk zelfstandig, volwaardig en gezond mee kunnen doen in de Nederlandse samenleving.

Argumenten

- 1.1 De extra versnelde toename van vergunninghouders in het gemeentelijk domein geeft verzwarende/extra belasting op de uitvoering van de reguliere taken van de GGD.*
Door de versnelde toename worden vergunninghouders sneller in de gemeente gehuisvest. Hierdoor hebben zij vaak in de COA-opvang weinig of geen gezondheidsinformatie gehad. Deze informatie, maar ook vaardigheden, moeten nog verteld en aangeleerd worden om gezondheids- en opvoedproblemen op langere termijn te voorkomen.
- 1.2 Gezondheid, zorg en preventie zijn specifiek opgenomen in het Uitwerkingsakkoord.*
Het uitwerkingsakkoord gaat uit van de grondgedachte om de integratie en participatie van vergunninghouders te bevorderen. Een goede gezondheid zal bovenstaande bevorderen.
- 2.1 Vanuit het Rijk worden extra middelen beschikbaar gesteld via het gemeentefondsaccres*
Het Rijk realiseert zich dat inspanningen op het gebied van zorg tot extra kosten leiden voor gemeenten en stelt extra middelen ter beschikking via het gemeentefonds. Gemeenten kunnen hiermee de publieke gezondheidstaken, die neergelegd zijn bij de GGD, bekostigen.
- 2.2 Extra inzet GGD financieel relateren aan de gemeentelijke inkomsten*
Volgens landelijke berekeningen die ten grondslag liggen aan de ter beschikking gestelde extra middelen bedragen de kosten voor de taken van de GGD gemiddeld € 359,-- per vergunninghouder. Het bedrag is daarmee het maximum dat de GGD kan inzetten voor de extra taken per vergunninghouder. Het werkelijke aantal gehuisveste vergunninghouders is bepalend voor de te maken kosten in 2017.
- 3.1 Aannee aantal te huisvesten vergunninghouders*
Door de regietafel Fryslân wordt thans gewerkt aan een totaaloverzicht nog te huisvesten vergunninghouders in 2017 per gemeente. Naar verwachting is het overzicht medio december beschikbaar. Het ligt voor de hand hiervan gebruik te maken bij de bevoorschotting.

Kanttekeningen/risico's

De beoogde aandacht publieke gezondheid voor vergunninghouders is niet specifiek overgedragen door de gemeenten. Gelet op het collectieve karakter van publieke gezondheid gaat het voorstel er van uit dat alle gemeenten met uitzondering van de Waddeneilanden (geen taakstelling huisvesting vergunninghouders) deze taak neerleggen bij de GGD.

Door de late duidelijkheid over de financiële vertaling van het Uitwerkingsakkoord Verhoogde instroom Asielzoekers heeft de GGD geen beroep gedaan op de (extra) financiële middelen voor 2016 en daardoor

ook niet de beoogde extra aandacht voor vergunninghouders geleverd. Van 1 januari tot 1 november 2016 zijn 1.251 vergunninghouders in Fryslân gehuisvest en hebben de gemeenten nog een achterstand voor de huisvesting van 499 vergunninghouders. Het voorstel voorziet niet in extra aandacht voor de reeds gehuisveste vergunninghouders in 2016.

Doordat er bij de toekenning van middelen rekening wordt gehouden met voor- en achterstand huisvesting per 1 januari 2016 hebben de gemeenten over het eerste halfjaar 2016 extra middelen ontvangen voor 570 vergunninghouders terwijl er 660 zijn gehuisvest. Het voorstel gaat uit van gehuisveste vergunninghouders en niet direct gekoppeld aan de ontvangen middelen.

Overeenkomstig de gemeenschappelijke regeling worden de kosten van de GGD grotendeels op basis van inwonertal verrekend. In dit specifieke geval wordt voorgesteld de raming/afrekening te koppelen aan het aantal gehuisveste vergunninghouders.

Financiële consequenties

In de landelijke berekening van het bedrag dat gemeenten per vergunninghouder (€4.430,--) ontvangen, is met medewerking van GGDGHOR Nederland rekening gehouden met gemiddeld € 359,-- voor publieke gezondheid. Dit komt neer op 8,1% van het bedrag per vergunninghouder. Hierover is reeds een brief gezonden aan de gemeenten na de vorige vergadering van de Bestuurscommissie Gezondheid. Bijgevoegd is het overzicht van de bedragen die de Friese gemeenten over het eerste halfjaar 2016 hebben ontvangen (uit septembercirculaire 2016 gemeentefonds).

Vervolgaanpak/uitvoering

Na behandeling in de bestuurscommissie Gezondheid is de route als volgt:

- 14 december 2016 dagelijks bestuur vaststelling ontwerpbegrotingswijziging 2017;
- zienswijzen gemeenten met betrekking tot de ontwerpbegrotingswijziging 2017;
- 16 maart 2017 algemeen bestuur vaststelling begrotingswijziging 2017

Besluit:	
☐ niet vastgesteld ☐ ongewijzigd vastgesteld ☐ gewijzigd vastgesteld als volgt:	Paraaf secretaris:
Kopie naar auteur	